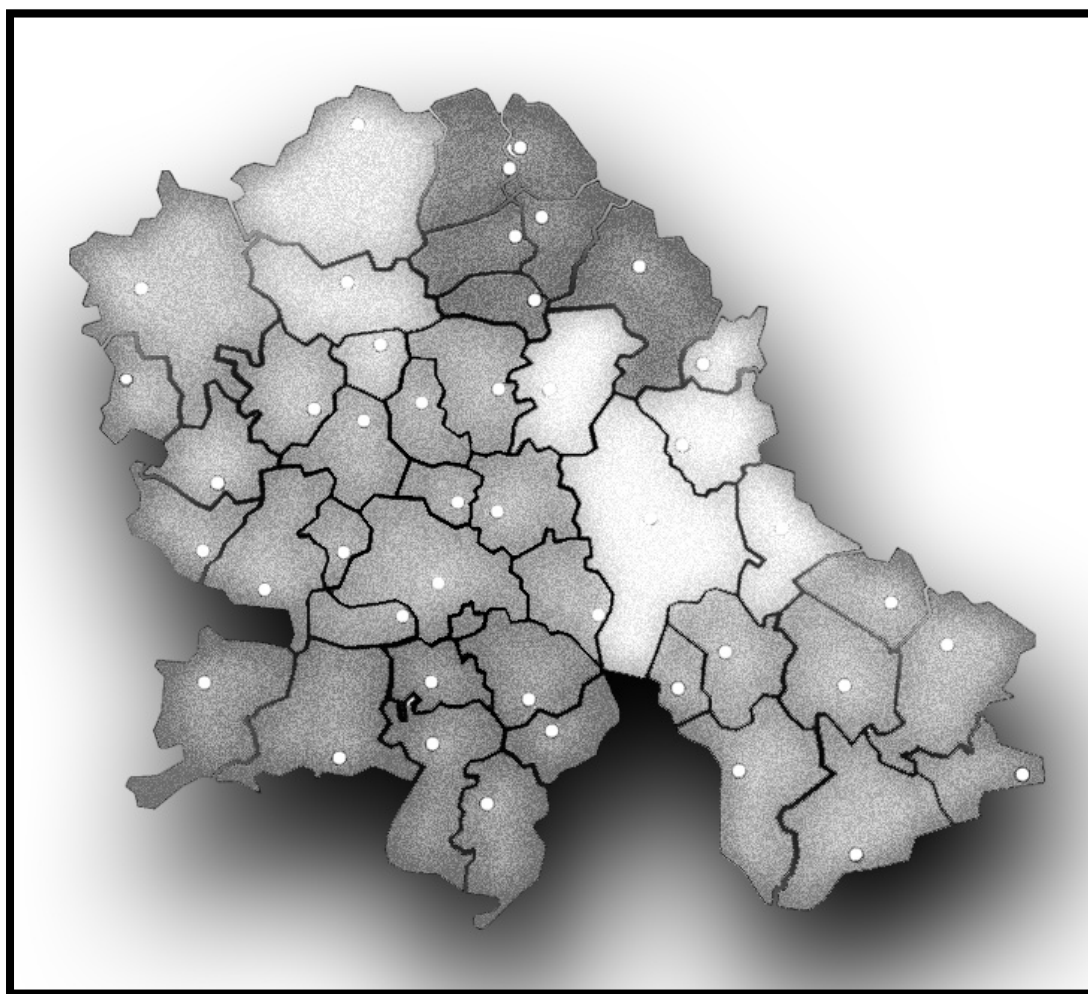

2013

ИССН 1820 -7596

Институт за јавно
здравље Војводине

Центар за контролу и
превенцију болести

ВОЈВОЂАНСКИ ЕПИДЕМИОЛОШКИ МЕСЕЧНИК

Вол 8

број 7

година 2013.

ВОЈВОЂАНСКИ ЕПИДЕМИОЛОШКИ МЕСЕЧНИК

Издавач

Институт за јавно здравље Војводине
Нови Сад, Футошка 121

Уређивачки одбор:

Доц. др Предраг Ђурић
Проф. др Зорица Шегуљев
Доц. др Горана Ћосић
Прим. др Светлана Илић
Прим. др Драгица Ињац

Редакцијски колегијум:

др Младен Петровић
Асист. др Миољуб Ристић
Анкица Вукас
Сања Симић
Екатерина Марковић

Информатичка обрада и дизајн:

Јосип Михајловић

Заразне болести не познају границе: Европа

Извор података:

ECDC Communicable Disease Threats Report CDTR, week 20, may 2013.

Институт за јавно здравље Србије „Др. Милан Јовановић Батум“

Институт за јавно здравље Војводине

СВЕТ:

Респираторни синдром Средњег запада –Корона вирус, у више држава:

Од априла 2012.године до краја јула 2013.године код 94 пацијента оболела од акутне респираторне болести, од којих је 46 егзитирало, лабораторијски је потврђен нови корона вирус. Овај нови вирус је генетски различит од корона вируса који је узроковао САРС епидемију. Први случајеви су регистровани у Саудијској Арабији, где је регистрован и највећи број оболелих особа (74, од којих је 39 са смртним исходом), у Катару, Јордану и Уједињеним Арапским Емиратима. Обољење је регистровано и у неким европским земљама (Немачка, Велика Британија, Француска и Италија) као и Тунису, код пацијента који су у ове земље премештени ради даљег лечења или код особа након повратка из земаља Средњег истока. У Француској, Италији, Тунису и Великој Британији дошло је и до локалне трансмисије међу пацијентима који нису боравили на Средњем истоку, али су били у блиском контакту са лабораторијски потврђеним или вероватним случајевима. Резервоар инфекције, групе људи под повећаним ризиком, период инкубације, период заразности, везани за ово обољење, за сада нису утврђени/објављени.

ЕВРОПА:

Мале богиње: У више европски земаља тренутно су у току епидемије овог обољења: у Холандији је пријављена епидемија (са 613 оболелих особа) међу невакцинисаном децом у централном региону Холандије (повезани са реформаторском школом). У Енгеској је пријављен највећи број случајева малих богиња још од 1994.године са 1168 оболелих. У Бугарској су пријављене 3 епидемије са 13 оболелих особа. У Шпанији, у Каталонији је оболело 29 особа. Већина оболелих су одрасле невакцинисане или непотпуно вакцинисане особе. Половина оболелих је хоспитализована. У јуну месецу је на Палма де Мајорци у једном обданишту регистрована епидемија са 12 оболелих особа. Преко 9200 случајева је регистровано у Турској и на Кавказу- Грузија (преко 6000 оболелих укључујући скоро 2000 хоспитализованих услед компликација). Највећи број оболелих је у узрасту од 20-29 година. Пораст броја оболелих је пријављен и у Швајцарској (101 случај).

Хепатитис А: Епидемије хепатитиса А у више држава, повезане са конзумирањем бобичастог воћа: У периоду од 1.октобра 2012.године до 5.јула 2013.године Данска, Финска, Норвешка и Шведска су пријавиле оболевање од хепатитиса А, код 103 особе које у анамнези немају податак о путовању изван ЕУ. Генотип 1б са идентичним РНА секвенцијалним распоредом је потврђен код 59 пацијената. Према резултатима истраживања спроведених у Данској и Шведској, пут преношења, односно инкриминисана намирница су вероватно биле замрзнуте јагоде. Још увек је у току истраживање у циљу утврђивања земље порекла и произвођача јагода.

Италија се такође суочава са повећаним бројем случајева оболевања од хепатитиса А (током првих 6 месеци оболело је више од 200 особа). Код 10 оболелих особа у Ирској у анализираним узорцима је нађен исти секвенцијални распоред вируса хепатитиса А, као код узорака узетих од особа оболелих у епидемији у Италији. Све то указује да је пут преноса заједнички у обе епидемије- контаминирани микс замрзнутог бобичастог воћа. Микс је прављен у Италији од свежег воћа пореклом из Пољске, Бугарске, Канаде и Србије.

Грозница Западног Нила је обољење које преносе комарци, а које се код мањег броја људи може јавити са тешким неуролошким симптомима. До краја јула пријављено је 8 случајева овог обољења у земљама ЕУ и 34 случаја у суседним земљама (Русија, Македонија, Израел и Србија).

СРБИЈА:

Грозница Западног Нила: до краја јула месеца пријављено је 10 случајева овог обољења (8 са територије града Београда и по једна особа са територије Сремског и Јужнобачког округа). Ни једна од оболелих особа, у периоду пре настанка болести, нигде није путовала. Осам особа је узраста преко 50 година а међу њима шест оболелих особа је имало неку од хроничних болести.

28.ЈУЛ - Светски дан борбе против хепатитиса

(НЕ ВИДИМ ЗЛО, НЕ ЧУЈЕМ ЗЛО, НЕ ГОВОРИМ О ЗЛУ)

Под клиничким ентитетом “вирусни хепатитиси” подразумева се запаљење јетре настало у склопу генерализоване инфекције изазване неким од до сада познатих вируса. То су вирус хепатитиса А (ХАВ), вирус хепатитиса Б (ХБВ), вирус хепатитиса Ц (ХЦВ), вирус хепатитиса Д (ХДВ), вирус хепатитиса Е (ХЕВ) и вирус хепатитиса Г (ХГВ). До пре само неколико деценија сви хепатитиси су регистровани под збирном дијагнозом „хепатитис вирусоза“. Разјашњењем етиологије и развојем дијагностичких тестова, из ове збирне дијагнозе прво су издвојени хепатитис А и хепатитис Б. Сви остали хепатитиси пријављивани су као „нон А нон Б хепатитиси“. Данас се у нашој земљи, према важећем законском пропису, пријављују: хепатитис А, акутни хепатитис Б,Ц,Д,Е и хронични хепатитис Б,Ц, Д, Г

Према проценама Светске здравствене организације сваки дванаести становник планете је носилац хепатитис Б или Ц вируса. Већина од заражених то и не зна. У циљу скретања пажње на значај овог обољења и подстицања грађана на превенцију и рану дијагностику вирусних хепатитиса, Светска здравствена организација, 28. јула обележава Светски дан борбе против хепатитиса, који је ове године обележен слоганом **НЕ ВИДИМ ЗЛО, НЕ ЧУЈЕМ ЗЛО, НЕ ГОВОРИМ О ЗЛУ**.

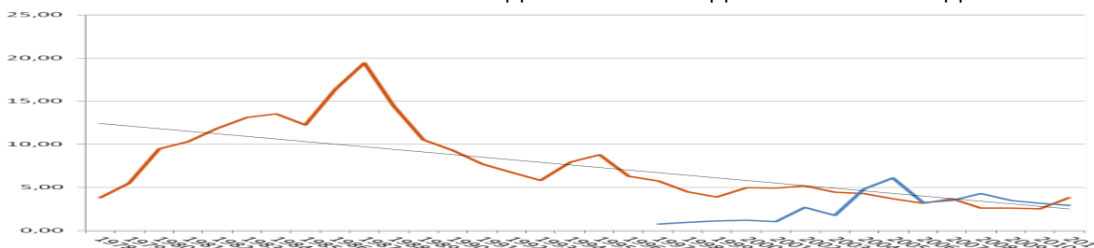
Хепатитиси су у Србији још увек тема којој се не посвећује неопходна пажња. Недовољна информисаност о болести, ризицима и начину преношења, као и о превенцији хепатитиса Б и Ц, има за последицу да инфицирани, потенцијални преносиоци инфекције, често нису свесни да су носиоци вируса.

Захваљујући развијеној здравственој служби и доступности дијагностичких лабораторија, у Војводини је 95,6% акутних вирусних хепатитиса етиолошки диференцирано.

Обавезно пријављивање **хепатитиса Б**, као посебног клиничког ентитета уведено је 1975.године. Пораст стопе инциденције током првих година пријављивања може се сматрати последицом уходавања у пријављивању и бољом диференцијацијом вирусних хепатитиса. Даљи пораст учесталости хепатитиса Б може бити повезан са вишеструким коришћењем игала и бризгалица једнократне примене на шта упућује више регистрованих епидемија парентералног хепатитиса Б у том периоду. Инциденција је достигла највишу вредност 1987.године када је у Војводини пријављено 395 особа оболелих од хепатитиса Б. Од 1988.године инциденција хепатитиса Б са мањим осцилацијама континуирано пада. Надзор над хроничним хепатитисом Б се спроводи од 1997.године

Вирус хепатитиса Б (ХБВ) се преноси контактом са крвљу и телесним течностима заражене особе, на исти начин како се преноси и ХИВ. Међутим, вирус хепатитиса Б је око 100 пута заразнији од ХИВ-а. Преноси се употребом нестерилних игала и других нестерилних медицинских инструмената, као и приликом употребе дрога, тетоважа, пирсинга и других сличних метода, али и сексуалним контактом. Заражене труднице могу да пренесу инфекцију на своје новорођенче. Због тога у превенцији хепатитиса Б значајне мере представљају контрола трудница у последњем месецу трудноће на инфекцију вирусом хепатитиса Б, систематска вакцинација деце, здравствених радника и других особа, које су посебно изложене ризику (корисници дрога, штићеници специјалних установа, особе на хемодијализи, сексуални партнери особа које имају хепатитис Б).

ХЕПАТИТИС Б У АП ВОЈВОДИНИ У ПЕРИОДУ 1978–2012.ГОДИНА

У 2012. години пријављено је 63 случаја акутног и 45 случајева хроничног хепатитиса Б без регистрованог смртног исхода.

Епидемиолошким испитивањем, које је спроведено код 43 оболеле особе, добијени су подаци о неком ризику фактору. Због дугог инкубационог периода и различитих медицинских интервенција код једне исте особе, на основу анамнезе је тешко утврдити место, време и начин заражавања оболелих.

На значај парентералних интервенција указује чињеница да је 35% особа заражено овим путем. Сексуалним путем је заражено 25,3% пацијената. Три оболеле особе су као једини ризик навеле тетоважу/пирсинг, а двоје оболелих интравенско коришћење наркотика.

Изузев Севернобачког округа, случајеви акутног хепатитиса Б су регистровани у свим окрузима АП Војводине. Највећа инциденција је регистрована у Севернобанатском округу (9,5/100000) и последица је веће интрахоспиталне епидемије хепатитиса Б међу онколошким пацијентима опште болнице у Сенти, која је почела јуна месеца 2011.године, а у којој је вирусом хепатитиса Б инфицирано 67 особа (са сликом акутног хепатитиса Б 35 особа и са сликом неманифестног носилаштва вируса 32 особе).

Податак да је преко 50% оболелих и највећа специфична инциденција регистрована међу особама узраста 20-39 година (Инц.6,3/100000) истиче значај сексуалног пута у ширењу инфекције. У овој добној групи у 2012. години оболела је 31 особа мушког и 2 особе женског пола. Ово је био повод започињања ширих епидемиолошких истраживања којима је доказана епидемиолошка повезаност оболелих мушкараца, који имају сексуалне односе са мушкарцима.

Током 2012. године регистровано је 45 особа са хроничним хепатитисом Б (инциденција 2,3/100.000), без регистрованог смртог исхода.

Иако су случајеви хроничног хепатитиса Б регистровани у свим окрузима, 47% регистрованих су грађани Јужнобачког округа. Инциденција хроничног хепатитиса Б се у 2012. години кретала у распону од 1,1/100000 (Севернобачки округ) до 3,4/100000 (Јужнобачки округ).

Светска здравствена организација процењује да је око 3% светске популације заражено **хепатитис Ц** вирусом (ХЦВ), од којих су три четвртине хронични носиоци, са разиком настанка цирозе или рака јетре. У АП Војводини је прошле године регистровано 10 случајева акутног хепатитиса Ц и 87 случајева хроничног хепатитиса Ц, са 2 смртна исхода.

У 2012. години број новооткривених случајева акутног хепатитиса Ц је на нивоу десетогодишњег просека, док је број пријављених случајева хроничног хепатитиса Ц најмањи у протеклих десет година.

Док се ранијих деценија хепатитис Ц преносио најчешће трансфузијом крви, услед непознавања природе овог вируса, данас се вирус преноси путем крви, првенствено код особа које користе дроге, а ређе сексуалним односом и са заражене мајке на новорођенче. У превенцији овог обољења од посебног значаја је препознавање сопственог ризика од хепатитиса Ц, као и превенција ове инфекције међу корисницима дроге, њиховим увођењем у програме лечења зависности, односно обезбеђење стерилних шприцева и игала.

Због асимптомног почетка болести, време заражавања није могуће одредити те ни епидемиолошким испитивањем утврдити ризикофакторе. Данас међу антиХЦВ + пацијентима, пацијентима са акутним и хроничним хепатитисом Ц, високо учешће имају интравенски корисници дрога.

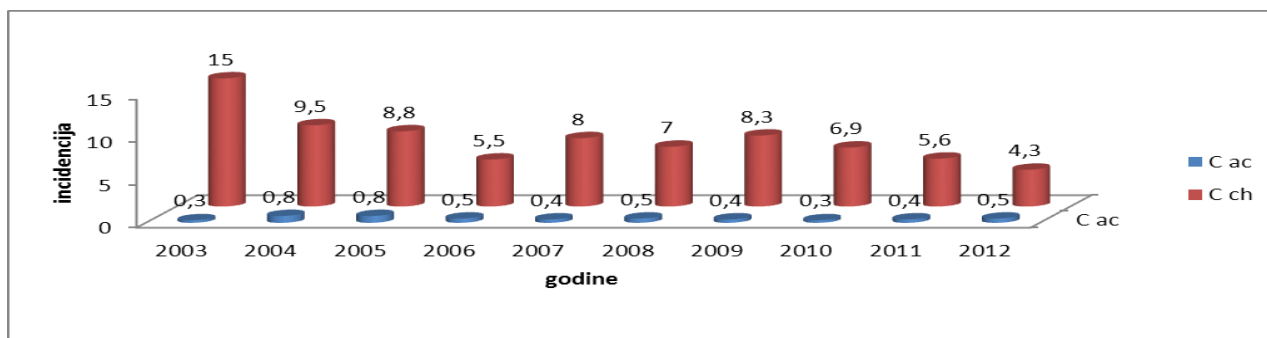
Све оболеле особе од акутног хепатитиса Ц регистроване у 2012. години, биле су старије од 20 година, а највиша специфична инциденција (0,9/100000) је у узрасту преко 60 година. Сви пријављени пацијенти, оболели од хроничног хепатитиса Ц, су били старији од 20 година, а највиша специфична инциденција (12,3/100000) припада узрасту 30-39 година.

Од акутног хепатитиса Ц су скоро подједнако оболевали и мушкарци и жене, док је од хроничног хепатитиса Ц оболело дупло више мушкараца (59:28).

Институт за јавно здравље Војводине, Центар за контролу и превенцију болести, у сарадњи са свим центрима за контролу и превенцију болести у АП Војводини, путем Саветовалишта за ХИВ и хепатитисе континуирано спроводи превенцију и дијагностику ових обољења код војвођанског становништва, као и епидемиолошки надзор над хепатитисима, са циљем да се на што бољи начин сагледа величина овог проблема у нашој популацији и да се усмере напори у превенцији и сузбијању ових заразних болести.

У Институту/заводима за јавно здравље Војводине, преко Саветовалишта за ХИВ и хепатитисе, сви грађани који су били у ризику (имали незаштићене сексуалне односе, користили дроге, често мењали партнере или су у свом понашању препознали неки други ризик) могу свакодневно да се тестирају на хепатитисе и ХИВ.

ХЕПАТИТИС Ц У АП ВОЈВОДИНИ У ПЕРИОДУ 2003–2012.ГОДИНА

ЕПИДЕМИОЛОШКА СИТУАЦИЈА ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ У АП ВОЈВОДИНИ – ЈУЛ 2013

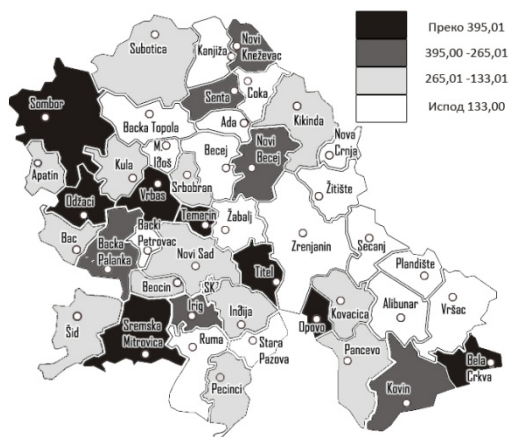
У јулу 2013.године у АП Војводини пријављено је 4958 случајева обољевања од заразних болести. Регистрована је 551 појединачна пријава и 4407 случајева заразних болести које се пријављују на збирним пријавама. Инциденција заразних болести за АП Војводину износила је 244,0 на 100.000 становника. У односу на предходни месец регистровано је 29% мање случајева заразних болести. У односу на јул 2012.године број оболелих је већи за 2%.

Највиша инциденција забележена је у општинама *Врбас (1299,8)*, *Опово (1280,0)*, *Оџаци (1056,7)*, *Темерин (597,7)* и *Сомбор (551,1)*.

Најнижа инциденција забележена је у општинама *Мали Иђош (14,8)*, *Ада(26,3)*, *Рума (33,3)*, *Пландиште (37,4)* и *Бачка Топола (49,7)*.

Стрептококозе (J02, J03 и A38) са 3123 пријављена случаја чине више од 62 % свих регистрованих пријава заразних болести у овом месецу.

ЕПИДЕМИЈЕ

У јулу месецу 2013. године регистровано је 6 епидемија заразних болести:

Међу члановима породица, односно пријатељима и рођацима окупљеним на породичним дружењима (на територији Јужнобачког, Западнобачког и Сремског округа) регистроване су 3 епидемије тровања храном проузроковане бактеријама из рода *Салмонела* у којима је укупно оболело 13 особа.

На територији Средњебанатског округа, уопштој популацији, је регистрована епидемија хепатитиса А у којој је оболело 6 особа.

На територији Севернобанатског и Јужнобачког округа у општој популацији је регистрована по једна епидемија инфективног еритема у којима су оболеле 75, односно 43 особе. Епидемије су се ширила контактним путем.

НАЈЧЕШЋИХ ДЕСЕТ ОБОЛЕЊА У ЈУЛУ МЕСЕЦУ

Дијагноза	Inc. VII 2012	Inc. VII 2013.
Tonsillitis et pharyngitis streptococcica J02, J03	172,5	152,2
Varicella B01	21,4	45,5
Pneumonia J12-15,84	13,8	9,2
Diarrhoea et gastroent. A09, A04.9	8,6	7,1
Scabies B86	2,8	6,4
Septicaemia alia,nonspec.et specificata A40.9, A41.8	1,3	3,7
Enteritis per Clostridium difficile A04.7	1,5	3,4
Salmonellosis A02.,9	3,0	2,9
Mononucleosis inf. B27	1,5	2,5
Inf.chlam.modo sexuali transmisa A56	3,2	2,3

ОБОЉЕЊА КОД КОЈИХ СЕ СПРОВОДИ СИСТЕМАТСКА ИМУНИЗАЦИЈА

У јулу 2013. године је пријављено 26 новооткривених случајева туберкулозе (без података о вакцинацији) и 12 случајева хепатитиса Б (6 акутних и 6 хроничних облика овог обољења). На територији Јужнобачког округа регистрована су два случаја пертусиса, код вакцинисаног детета старости 14 година и једне одрасле особе, старости 51 годину. Регистрован је и један случај пертусиса на територији Јужнобанатског округа, код уредно вакцинисаног детета, старости 7 година. Остале вакцинационе превентивне болести нису регистроване на територији Војводине.

СЕПТИКЕМИЈЕ

У јулу месецу 2013 године пријављено је 76 случајева септикемије. У шест случајева није изолован узрочник.

Staphylococcus spp.коагулаза негативан	15
Staphylococcus aureus	11
Acinetobacter spp.	8
Enterococcus faecalis	6
Klebsiella pneumoniae	5
Enterobacter spp.	5
Escherichia coli	4
Enterococcus spp.	4
Pseudomonas aeruginosa	3
Streptococcus viridans	2
Proteus mirabilis	2
Streptococcus pyogenes	1
Streptococcus β haemolyticus	1
Streptococcus pneumoniae	1
Stenotrophomonas maltophilia	1
Candida spp.	1

УМРЛИ

У току јула месеца од заразних болести умрле су три особе. Узрок смрти је, у два случаја сепса, и у једном случају туберкулоза плућа.

Лабораторијски утврђени узрочници цревних заразних болести у копрокултурама
у окрузима Војводине у јулу 2012/2013. године

Узрочник	Јужнобачки		Севернобачки		Западнобачки		Севернобанатски		Средњебанатски		Јужнобанатски		Сремски		Војводина	
	VII 12.	VII 13.	VII 12.	VII 13.	VII 12.	VII 13.	VII 12.	VII 13.	VII 12.	VII 13.	VII 12.	VII 13.	VII 12.	VII 13.	VII 12.	VII 13.
SALMONELLA	16	22	8	30	5	12	13	5	7	0	12	9	11	13	72	91
Salmonella Enteritidis	14	18	5	30	5	11	13	5	6		11	4	11	12	65	80
Salmonella Typhimurium		1										2		1		4
Salmonella из групе "В"			2						1		1	3			4	3
Salmonella из групе "С"		1	1			1									1	2
Salmonella spp.	2														2	0
Salmonella Bovis Morbificans		1														1
Salmonella Infantis		1														1
SHIGELLA	1								1		2				4	0
Sh. sonnei									1						1	
Sh. flexneri	1										2				3	
ОСТАЛО:	43	43	1	28	5	10	10	9	3	2	2	9			64	101
Campylobacter jejuni/coli	13	19		16	3	2	5	1	3	2	1	4			25	44
Clostridium difficile	30	24		8	1	8	5	8				4			36	52
Giardia lamblia					1						1	1			2	1
Yersinia enterocolitica			1												1	0
Rota virusi				3												3
Adeno virusi				1												1
УКУПНО	60	65	9	58	10	22	23	14	11	2	16	18	11	13	140	192

Лабораторијски утврђени узрочници заразних болести у окрузима Војводине
у јулу 2012/2013. године

Узрочник	Јужнобачки		Севернобачки		Западнобачки		Севернобанатски		Средњебанатски		Јужнобанатски		Сремски		Војводина	
	VII 12.	VII 13.	VII 12.	VII 13.	VII 12.	VII 13.	VII 12.	VII 13.	VII 12.	VII 13.	VII 12.	VII 13.	VII 12.	VII 13.	VII 12.	VII 13.
HAV	1									6					1	6
HBsAg	4	1	2	2	3		5				4	4	2	1	20	8
Anti HCV	19	1	6	4	6	5	1			2	2	3	2	2	36	17
Anti HIV		2	2													2
Bordetella pertussis		3														3
Lyme borreliosis IgM ELISA	2						1	3	1	1					6	4
УКУПНО	26	7	10	6	9	5	7	3	1	9	6	7	4	3	63	40

Лабораторијски утврђени узрочници заразних болести у хемокултурама у окупацима Војводине
у јулу 2012/2013. године

Узрочник	Јужно бачки		Северно бачки		Западно бачки		Северно банатски		Средње банатски		Јужно банатски		Сремски		Војводин а	
	VII 12.	VII 13.	VII 12.	VII 13.	VII 12.	VII 13.	VII 12.	VII 13.	VII 12.	VII 13.	VII 12.	VII 13.	VII 12.	VII 13.	VII 12.	VII 13.
Staphylococcus spp. коагулаза негативан	58	29	1		4	4						2			63	35
Staphylococcus aureus	3		1	2	1						1	1		1	6	4
Staphylococcus epidermialis											1	3			1	3
Escherichia coli	10	5	1			2		2			1				12	9
Acinetobacter spp.	6	5												1	6	6
Acinetobacter baumannii	1														1	0
Klebsiella spp.											2	1			2	1
Klebsiella pneumoniae	4	2		1		1		1					1		5	5
Enterococcus spp.						1		1			1	1	1		2	3
Enterococcus faecalis		2													0	2
Streptococcus pneumoniae	1														1	0
Streptococcus α haemolyticus	1	2													1	2
Streptococcus β haemolyticus						1									0	1
Streptococcus viridans		1			1	1									1	2
Pseudomonas aeruginosa	3			2							1				4	2
Enterobacter spp.	3	3													3	3
Citrobacter spp.	1														1	0
Difteroidi					2	2									2	2
Proteus mirabilis	1				2	1						1			3	2
Stenotrophomonas maltophilia		1													0	1
Candida spp.					1										1	0
Candida albicans			1												1	0
Candida parapsilosis	1														1	0
УКУПНО	93	50	4	5	11	13	0	4	0	0	7	9	2	2	117	83

Лабораторијски утврђени узрочници заразних болести у ликвору у окупацима Војводине
у јулу 2012/2013. године

Узрочник	Јужно бачки		Северно бачки		Западно бачки		Северно банатски		Средње банатски		Јужно банатски		Сремски		Војводина	
	VII 12.	VII 13.	VII 12.	VII 13.	VII 12.	VII 13.	VII 12.	VII 13.	VII 12.	VII 13.	VII 12.	VII 13.	VII 12.	VII 13.	VII 12.	VII 13.
Staphylococcus spp. коагулаза негативан	2	1			1								2	2	5	3
Staphylococcus epidermialis			1												1	
Staphylococcus lungdunensis			1												1	
Streptococcus pneumoniae	1														1	
Streptococcus β haemolyticus						1										1
Streptococcus spp.	1														1	
Acinetobacter spp.	1														1	
УКУПНО	5	1	2	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2	2	10	4